

# VU Research Portal

## Vogels en mensen in Nederland 1500-1920

de Rijk, J.H.

2015

### **document version**

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

### **citation for published version (APA)**

de Rijk, J. H. (2015). *Vogels en mensen in Nederland 1500-1920*. Anoda.

<http://www.anoda.nl/shop/index.php/vogels-en-mensen-in-nederland-1500-1920-73639-www-anoda-nl.html>

### **General rights**

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

### **Take down policy**

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

### **E-mail address:**

[vuresearchportal.ub@vu.nl](mailto:vuresearchportal.ub@vu.nl)

Door het verlies aan biodiversiteit staat de invloed van de mens op planten en dieren in de belangstelling. In dit boek wordt die invloed voor vogels in Nederland met historische onderzoeksmethoden onderzocht.

De helft van de vogelsoorten werd bejaagd in de periode 1500-1920 en ongeveer 10% werd bestreden. Jagen werkte beschermend. De adellijke jagers verboden alle andere mensen om te jagen. Ze beperkten de vangmiddelen en de jachttijden. Zonder die bescherming zouden 12 tot 16 voor Nederland karakteristieke vogelsoorten zijn verdwenen.

Soorten die werden bestreden, hadden daarvan nadeel. Tot de Franse tijd werd een effectieve bestrijding echter belemmerd door jachtregels. Daarna werd eerst voor kraaiachtigen en vanaf 1860 ook voor roofvogels intensieve bestrijding ongewenst gevonden omdat deze vogels voor de landbouw ook nuttig kunnen zijn.

Het grootste deel van Nederland was in gebruik voor landbouw. De historische gegevens over een zevental weidesteltlopers laten zien dat de oude landbouw vogels weinig voedsel bood. Kievit en grutto bijvoorbeeld konden na 1900 door de opkomst van kunstmest met een factor 6 tot 8 toenemen.

Tellingen geven aan dat het aantal soorten vogels sinds 1850 is gegroeid. Dat heeft verbazing gewekt. Verwacht werd dat de invloed van jagen, bestrijden en intensivering van de landbouw tot een verlies aan soorten had geleid. Dit onderzoek maakt aannemelijk dat meer soorten van de mens profiteerden dan er nadeel van hadden.

Vogels en mensen in Nederland 1500-1920

Jan de Rijk

# Vogels en mensen in Nederland 1500-1920

Jan de Rijk

